

COERENȚA ȘI SINERGIA COMPETENȚELOR CURRICULEI EXTRAȘCOLARE ÎN DEZVOLTAREA MULTILATERALĂ A PERSONALITĂȚII

Veronica GORBATIUC,
directoare, Casa de Creație a Copiilor, municipiul Edineț,
grad managerial II, grad didactic II,
Master în Științe ale Educației

Rezumat: Coerența și sinergia competențelor specifice învățământului nonformal, prin întreaga lor complexitate, ca acțiune și ca produs final, are un cetățean cu un sistem integrat de cunoștințe, cu abilități, valori și atitudini dobândite și dezvoltate prin învățare în diverse contexte și situații. Răspunzând intereselor, predispozițiilor proprii în alegerea adecvată a profilului și activităților specifice, învățământul extrașcolar oferă o claritate asupra gradului de manifestare a competențelor, prin prisma relevanței acestora pentru viață, precum și asigură un nivel mai înalt de implimentare a competenței ca achiziție comportamentală.

Cuvinte-cheie: învățământ extrașcolar, curriculum, competență, coerență, sinergie, strategie europeană

THE COHERENCE AND SYNERGY OF THE COMPETENCES OF THE EXTRA-SCHOOL CURRICULUM IN THE MULTILATERAL DEVELOPMENT OF THE PERSONALITY

Abstract: The coherence and synergy of the skills specific to non-formal education, through all their complexity, as an action and as a final product, has a citizen with an integrated system of knowledge, with skills, values and attitudes acquired and developed through learning in various contexts and situations. Responding to one's own interests, predispositions in the appropriate choice of profile and specific activities, extra-curricular education provides clarity on the degree of manifestation of competences, through the prism of their relevance for life, as well as ensures a higher level of implementation of the competence as a behavioral acquisition.

Keywords: extracurricular education, curriculum, competence, coherence, synergy, European strategies

Introducerea competențelor ca finalități educaționale, impulsionată de provocările globale, a reprezentat atât o necesitate, cât și o oportunitate de inovare metodologică în Republica Moldova.

Acest deziderat, fiind în concordanță cu idealul educațional din Republica Moldova, are și o abordare globală, regăsindu-se și în „Cartea albă privind viitorul Europei”, unde Comisia Europeană subliniază că „este probabil ca majoritatea copiilor care încep școala primară astăzi să ajungă să aibă noi tipuri de locuri de muncă inexistente deocamdată” și că pentru abordarea corectă a acestei situații „vor fi necesare investiții masive în competențe și o regândire majoră a sistemelor de educație și de învățare pe tot parcursul vieții”.

Atât Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 decembrie 2006, cât și Recomandarea Consiliului European, privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții, adoptată la Bruxelles, 22 mai 2018, încurajează dezvoltarea competențelor ca unul dintre obiectivele viziunii către un Spațiu european al educației, care ar putea „să exploateze întregul potențial al educației, culturii și identității europene”, în toată diversitatea ei” [2].

De la adoptarea sa, Recomandarea a fost un document de referință-cheie și un vector fixat pentru dezvoltarea educației, formării și învățării, orientate către competențe.

În acest context, concepătorii de curricula extrașcolară, au sesizat creșterea relevanței ofertei curriculare din perspectiva competențelor-cheie, prin revizuirea documentelor de politici curriculare.

Progresul tehnologic rapid, globalizarea, schimbările și necesitatea sinergiei între industrie, educație, formare și mediile de învățare, necesită însușirea acelor competențe-cheie de către tineri, care să-i ajute să se adapteze la schimbări, căpătând reziliență.

Experții educaționali, studiile naționale și internaționale, au stabilit în procesul implementării curriculei centrate pe competențe un șir de probleme și aspecte neelucidate până la capăt, ceea ce a generat extinderea ariei tematice și domeniilor de cercetare a competențelor, în context educațional și internațional.

Aria tematică urmărește abordarea raportului dintre competențe și conținuturi, gradul de manifestare a competențelor, prin prisma relevanței acestora pentru viață, dimensiunile supra-disciplinare și transdisciplinare ale instruirii pe competențe, exemple interdisciplinare și disciplinare, managementul instruirii și formării, evaluarea competențelor în context internațional etc.

Pornind de la conceptul-cheie al educației extrașcolare, care constă în realizarea funcției de extindere și de complementaritate în raport cu educația formală, putem afirma și despre extinderea valențelor formative în acest mediu și despre asigurarea funcției relative a competențelor, care nu obțin niciodată o formulă finală, dezvoltându-se continuu pe parcursul vieții.

Educația nonformală, asigurând corelarea cu sistemul de finalități din învățământul formal, aduce plus valoare în domeniul competențelor, prin asigurarea unor noi domenii al cunoașterii, realizate prin profesionalizarea timpurie, formarea vocațională, orientarea spre o profesie, satisfacția intereselor proprii.

Flexibilitatea, varietatea formelor și conținuturilor, raportul de colaborare, utilizarea metodelor specifice, asigură perspectiva învățării pe tot parcursul vieții, prin care persoanele dobândesc competențe noi, transdisciplinare și competențe specifice profilului educației și învățământului extrașcolar.

Astfel, aplicarea achizițiilor proprii, a precompetențelor în **Domeniul Știință, Tehnică, Tehnologie** asigură activități și competențe de proiectare, rezolvare, explorare, identificare, gestionare și convingeri despre necesitatea protecției mediului și a progresului științific și tehnologic pentru dezvoltarea societății.

Domeniul Cultură și Societate asigură cunoașterea diferitor contexte și oportunități de aplicare în practică a ideilor personale în depășirea provocărilor sociale și economice cu care se confruntă societatea. Cunoașterea și exprimarea identității culturale proprii în context european, global, cu demonstrarea gândirii critice și atașament față de valorile naționale și general umane.

Domeniul ARTE asigură aprecierea diversității culturale, manifestând respect și deschidere pentru promovarea valorilor culturii naționale și universale. Aplicarea și dezvoltarea abilităților prin intermediul diferitor forme artistice,

Interpretative. Aplicarea abilităților interpretative în viața socială, culturală, demonstrând experiențe și emoții prin intermediul diferitor forme artistice.

Domeniul SPORT, TURISM și AGREMENT. Dezvoltarea deprinderilor, calităților și capacităților motrice aplicative în activități educaționale și cotidiene, precum și gestionarea abilităților specifice turismului, demonstrând participare activă, atitudine pozitivă, interes pentru sănătatea proprie și dezvoltarea personală.

Axându-ne pe un profil sau altul, în diferite combinații, competențele se întrepătrund, se completează una pe alta, pentru a ne da în final rezultatul scontat un tânăr pregătit pentru viitor, cu gândire critică, analitică, cu abilități de comunicare, de negociere și abilități interculturale.

Sinergia competențelor specifice învățământului nonformal, prin întreaga lor complexitate, ca acțiune și ca produs final, au un cetățean cu un sistem integrat de cunoștințe, cu abilități, valori și atitudini dobândite și dezvoltate prin învățare în diverse contexte și situații.

Educația extrașcolară, asigurând trecerea de la cunoștințele științifice transmise la competențe demonstrate în practică, pune în valoare calitățile unice, asigurând apariția tânărului decident, desăvârșit personal și profesional.

Putem afirma cu certitudine că învățământul extrașcolar oferă o claritate asupra gradului de manifestare a competențelor, prin prisma relevanței acestora pentru viață, precum și asigură un nivel mai înalt de implimentare a competenței ca achiziție comportamentală, prin posibilitatea racordării contextului și conținutului de învățare la nevoile celor ce învață.

Bibliografie:

1. Recomandările Consiliului Europei privind competențele-cheie pentru învățarea pe tot parcursul vieții. Bruxelles, 22 mai 2018.
2. Curriculum de bază: competențe pentru educația și învățământul extrașcolar.
3. Cadrul de referință al educației și învățământului extrașcolar din Republica Moldova (2020).
4. Dimensiuni conceptuale ale evaluării competențelor artistice în contextul educației și învățământului extrașcolar din R.Moldova.
5. Republicii Moldova Nr. 152 din 17-07-201, disponibil pe: <http://lex.justice.md/md/355156> (accesat 14.04.2022).